

The Sin of Imitation
כי תשא \ ויקהל \ אדר, תשע"ט

1) פרשת כי תשא – פרק ל

כב ויִדְבַר ד' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. כג וְאַתָּה קח לך בְּשָׂמִים ראש מֶר דְּרֹר חֲמֵשׁ מֵאוֹת, וְקִנְיֹן-בָּשָׂם מִחֲצִיתוֹ חֲמִשִּׁים וּמֵאוֹת; וּקְנֵה-בָשָׂם, חֲמִשִּׁים וּמֵאוֹת. כד וְקָדַח, חֲמֵשׁ מֵאוֹת בְּשָׂקֶל הַקֹּדֶשׁ; וְשָׂמֹן זֵית, הֵינּוּ. כה וְעָשִׂיתָ אֹתוֹ, שָׂמֹן מִשְׁחַת-קֹדֶשׁ--רֶקַח מְרֻקָּחַת, מִעֵשֶׂה רֶקַח; שָׂמֹן מִשְׁחַת-קֹדֶשׁ יִהְיֶה. לא וְאֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, תִּדְבַר לֵאמֹר: שָׂמֹן מִשְׁחַת-קֹדֶשׁ יִהְיֶה זֶה, לִי לְדֹרֹתֵיכֶם. לב על בְּשַׂר אָדָם לֹא יִיסָד, וּבִמְתַכְנֶנְתוּ לֹא תַעֲשׂוּ כְּמָהוּ; קֹדֶשׁ הוּא, קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם. לג אִישׁ אֲשֶׁר יֶרְקַח כְּמָהוּ, וְאֲשֶׁר יִתֵּן מִמֶּנּוּ עַל זֶר וְנִכְרַת מֵעַמִּי.

2) דרש משה – פרשת כי תשא, עמ' סט (ר' משה פיינשטיין זצ"ל)

ונראה שהאיסור הוא שלא לרצות במחשבה לחקות עשיית שמן המשחה ואף שא"א לבא מזה לידי עברה בפועל. ולמדנו מזה שכל חקוי הוא שקר, ולרמות העולם בא, כרוב שיטות הכופרים שלוקחים איזה מצוה ומחקים איזה ענין לדמות לקדושה, שבל"ז לא היו נמשכים אחריהם בני אדם.

ובמתכנתו לא תעשו כמהו [ל לב]. לכאורה לא מצטייר האפשרות לעבור על איסור מפטם את השמן, שרק בנס נעשית [ירושלמי סוטה פ"ח ה"ג], והא לא יעשה לו נס לעבור איסור כרת. ואולי נאמר הלאו לענין שאף אם אחד עשה זה ונעשה לו הנס לא יטעו שהוא צדיק, אלא שהוא רשע והשי"ת מנסה אותנו כדאיתא בנביא שקר, אבל זה דוחק.

3) שמות [ויקהל] – פרק לה, פסוק לב
 ולחֶשֶׁב מִחֲשֶׁבֶת לַעֲשׂוֹת בְּזָהָב וּבַכֶּסֶף וּבַנְּחֹשֶׁת.

4) אמרי שפר – פרשת ויקהל, אות טו (ר' שלמה קלוגר זצ"ל) [1785-1869]

וי"ל הכוונה דהנה יש שני מיני בעלי מלאכות, יש שהוא אוֹמֵן גדול לעשות במלאכה אך אינו יכול להיות ממציא במחשבתו דבר חדש רק מה שהמציא כבר איש אחר הוא יכול לעשותו על צד היותר טוב, ויש אוֹמֵן גדול יותר שהוא יכול במחשבתו ובשכלו להיות ממציא המצאות חדשות מה שלא היה עוד לעולמים. ולכך אמר לא מיבעיא שהיו בכאן אומנים מובהקים במלאכות אשר כבר נתחדשו אלא אפילו "לחֶשֶׁב מִחֲשֶׁבֶת לַעֲשׂוֹת בְּזָהָב וּבַכֶּסֶף וּבַנְּחֹשֶׁת", ר"ל אומנים גדולים שע"י מחשבתם היו יכולים לעשות המצאות חדשות ג"כ היו במשכן וא"ש.

5) פירוש הגר"א על משלי – פרק טז, פסוק ד (וע"ע בספר נחלת דוד – דרוש א) [1720-1797]

רצונו. וסוד העניין של הארבעה פסוקים¹³ הם דרך להאדם איך להתנהג ולילך ברצונו יתברך, ועצה טובה, כי לכל אדם ואדם יש לו דרך בפני עצמו לילך בו¹⁴, כי אין דעתם דומה זה לזה, ואין פרצופיהם דומים זה לזה¹⁵, ואין טבע שני בני אדם שוים. וכשהיו נביאים, היו הולכים אצל הנביאים לדרוש את ה'¹⁶, והיה הנביא אומר על פי משפט הנבואה דרכו אשר ילך בה לפי שורש נשמתו ולפי טבע גופו¹⁷. וזהו: לאדם מערכי לב, שלו לא היה רק לערוך לבבו לדרוש את ה' בכל לבבו, ומה'

6) מסכת חולין דף קלט:

המן מן התורה מניין? המן העץ, אסתר מן התורה מניין? ואנכי הסתר אסתיר, **מרדכי מן התורה מניין? דכתיב "מר דרור" ומתרגמינן: מירא דכיא.**

7) אסתר – פרק ב, פסוק ה

אִישׁ יְהוּדִי הָיָה בְּשׁוֹשַׁן הַבֵּיָרָה וְשָׁמוֹ מְרֻדְכָי בֶן יָאִיר בֶּן שְׁמַעִי בֶן קִישׁ אִישׁ יְמִינִי:

8) אסתר רבה – פרשה ו

"יהודי" למה נקרא שמו יהודי והלא ימיני הוא? לפי שייחד שמו של הקב"ה כנגד כל באי עולם, הה"ד לא יכרע ולא ישתחוה וכי קנתרן היה ועובר על גזירת המלך אלא כשצוה אחשורוש להשתחוות להמן חקק עבודת כוכבים על לבו ונתכוון כדי שישתחוו לעבודת כוכבים, וכשהיה רואה המן שאין מרדכי משתחוה לו נתמלא חימה ומרדכי אומר לו יש אדון המתגאה על כל גאים היאך אני מניחו ואשתחוה לעבודת כוכבים ולפי שייחד שמו של הקב"ה נקרא יהודי לומר יהודי יחידי, **וי"א שהיה שקול כאברהם בדורו**, מה אברהם אבינו מסר את עצמו לתוך כבשן האש והחזיר והכיר לבריות גדולתו של הקב"ה הה"ד (בראשית י"ב) ואת הנפש אשר עשו בחרן אף מרדכי בימיו הכירו הבריות גדולתו של הקב"ה, הה"ד ורבים מעמי הארץ מתיהדים וייחד שמו של הקב"ה וקדשו ולפיכך נקרא יהודי דכתיב איש יהודי **אל תקרי יהודי אלא יחידי.**

9) יחזקאל – פרק לג, פסוק כד

בְּן אָדָם יִשְׁבֵי הַחֲרֻבוֹת הָאֵלֶּה עַל אֲדָמַת יִשְׂרָאֵל אֲמָרִים לְאֹמֶר אֶחָד הִיא אַבְרָהָם וַיִּירָשׁ אֶת הָאָרֶץ וַאֲנַחְנוּ רַבִּים לָנוּ נִתְּנָה הָאָרֶץ לְמוֹרָשָׁה.

10) ליקוטי מוהר"ן – תנינא, הקדמה

'אחד היה אברהם עבד ה' רק על ידי שהיה אחד, שחשב בדעתו שהוא רק יחידי בעולם, ולא הסתכל כלל על בני העולם, שסרים מאחרי ה' ומונעים אותו, ולא על אביו ושאר המונעים, רק כאילו הוא אחד בעולם, וזהו: 'אחד היה אברהם'. וכן כל הרוצה לכנוס בעבודת ה', אי אפשר לו לכנוס כי אם על ידי בחינת שיחשוב שאין בעולם כי אם הוא לבדו יחידי בעולם, ולא יסתכל על שום אדם המונעו, כגון: אביו ואימו או חותנו ואישתו ובניו וכיוצא, או המניעות שיש משאר בני העולם, המלעיגים ומסיתים ומונעים מעבודתו יתברך. וצריך שלא יחוש ויסתכל עליהם כלל, רק יהיה בבחינת: 'אחד היה אברהם' כאילו הוא יחיד בעולם כנ"ל

11) בראשית (לך לד) – פרק יד, פסוק יג

וַיָּבֹא הַפְּלִיט וַיִּגַּד לְאַבְרָם הָעֵבְרִי וְהוּא שָׂכַן בְּאֵלְנֵי מְמָרָא הָאֲמָרִי אַחִי אֶשְׁכַּל וְאַחִי עֵנֶר וְהֵם בְּעַלֵי בְרִית אַבְרָם:

12) בראשית רבה – פרשה מב

ויגד לאברם העברי, רבי יהודה ורבי נחמיה ורבנן, רבי יהודה אומר: **כל העולם כולו מעבר אחד והוא מעבר אחד**, ר' נחמיה אמר שהוא מבני בניו של עבר, ורבנן אמרי שהוא מעבר הנהר ושהוא משיח בלשון עברי.

13) אסתר – פרק ד, פסוק יז

ויעבר מרדכי ויעש ככל אשר צויתה עליו אסתר.

14) מסכת מגילה דף טו.

ויעבר מרדכי אמר רב: שהעביר יום ראשון של פסח בתענית. **ושמואל אמר: דעבר ערקומא דמיא. [רש"י (שם)] - דעבר ערקומא דמיא - לאסוף היהודים שבעבר השני.**

